

Вих. № 57 від 24 січня 2024 року

Голові Комітету з питань правоохоронної
діяльності Верховної Ради України
Іонушасу С. К.

Шановний Сергію Костянтиновичу!

Асоціація правників України (далі – АПУ, Асоціація) як провідна правнича спільнота, яка об'єднує понад 8000 правників України та метою якої є впровадження принципу верховенства права і розвиток юридичної професії, висловлює свою стурбованість прийнятими змінами до Кримінального процесуального кодексу України в частині строків досудового розслідування в кримінальних провадженнях, в яких жодній особі не повідомлено про підозру (далі – КПК України), та вважає необхідним висловити свою позицію та запропонувати обговорення щодо вказаного Закону.

8 грудня, Верховна Рада України ухвалила законопроект №10060 «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо посилення самостійності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури» (далі – Закон). Прийнятим Законом були внесені зміни до ст. 219 КПК України. Прийнятим законом було виключено ч. 2 ст. 219 КПК України, яка встановлювала строки досудового розслідування до повідомлення про підозру, а саме: 12 місяців – у кримінальному провадженні щодо нетяжкого злочину; 18 місяців – у кримінальному провадженні щодо тяжкого або особливо тяжкого злочину. Також було виключено ч. 9 ст. 284 КПК України. Вона передбачала, що якщо закінчилися строки досудового розслідування з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР до дня повідомлення особі про підозру, встановлені ч. 1 ст. 219 КПК, слідчий суддя може винести ухвалу про закриття кримінального провадження за клопотанням іншої особи, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування, або її представника.

Ми вважаємо, що прийняті зміни до КПК України можуть призвести до наступних негативних наслідків:

1. Кримінальні провадження до повідомлення про підозру будуть тривати роками, оскільки КПК України відтепер не встановлює чіткі строки досудового розслідування до повідомлення про підозру.
2. Арештоване або вилучене в результаті обшуків майно може тепер не повертатися власнику впродовж всього часу досудового розслідування, тобто роками.
3. Тривале досудове розслідування у справах коли особі не пред'являють підозру, але з фабули справи зрозуміло стосовно кого здійснюється розслідування, може призвести до репутаційних втрат для цієї особи, у тому числі обмеження провадження звичайної господарської діяльності.

Асоціація правників з метою не допущення обмеження права на захист, та законодавчого забезпечення балансу прав і обов'язків учасників кримінального процесу, пропонує розпочати обговорення наступних змін до КПК України:

1. Розробити та впровадити в КПК України норми, які запобігатимуть бездіяльності слідчих у справах, в яких жодній особі не було повідомлено про підозру.
2. Надати можливість слідчим суддям приймати рішення про повернення арештованого/вилученого майна.
3. Встановити строки зберігання арештованого/вилученого майна, якщо власник майна наполягає на його поверненні й може довести, що повернення такого майна не вплине на повноту та об'єктивність досудового розслідування в кримінальному провадженні.

Ми наголошуємо, що зміни до кримінального процесуального законодавства мають вноситися комплексно, системно, відповідно до міжнародних стандартів і за умови активного долучення представників правничої спільноти. Головною метою всіх змін має бути створення ефективного,

справедливого та змагального кримінального процесу задля встановлення істини в кримінальному провадженні, а головне — забезпечення права на справедливий суд.

Пропонуємо провести робочу зустріч з представниками Комітету та Асоціації та сформуванати експертну групу з метою напрацювання змін до чинного кримінального процесуального законодавства із вказаних вище питань.

**З повагою,
Президент Асоціації України**

Микола Стеценко

Виконавець:
Вікторія Мотя,
координаторка діяльності Комітетів та секцій
komitet@uba.ua
+380664953014

